

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Laetitiae Perfectae Artificium In Conscientiae Recta Efformatione
inuentum, & per Adventuales Conciones expositum ac demonstratum

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1667

§. I. Proponitur controuersiae momentum & status.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11367

numero proscribendam esse statuit. Lenius sed non verius agit Neotericus, dum, quamuis non malam esse fateatur, tamen à nemine docet posse bene exerceri, & sic gratiæ consequendæ censet inutilem. Utrumque discutiamus modò; cætera quæ Attritionis effecta spectant, sequenti Tractatu prosecuturi.

S. I.

Proponitur controuersia momentum & status.

*Omittenda
non est hæc
materia,
quia sum-
mi est mo-
menti.*

N Eminem arbitror mihi versurum vitio, aut laturum incommodè, si hæc quæ bonum Europæ tractum, non sine variâ animorum inclinatione pro partium studio peruagata est controuersia, à me tractanda sumatur in manus. Magni sanè momenti est, & non negligenda res. Et cum virtutem efficaciamque tangat Sacramenti, à Christo instituti ad reconciliationem cum Deo ineundam, ad sedandos animi tumultus, ad pacem Conscientiæ reducendam; esset profectò dura veritatis Christianæ studio, pacisque cum Deo ineundæ cupido imposita conditio, si veritatem edoceri prohiberetur; aut ea illi proponi non possent quæ eum in veteri Sacramentorum usu stabiliant, pacemque reddant, per noua & commentitia dogmata fortasse percusso; quasi si hæctenus (vt volunt hi neoterici veteris Ecclesiasticæ disciplinæ, si placet, assertores) à vero Sacramenti Pœnitentiæ cultu turpissimè disciuisset. Patiantur itaque illi, qui turbandi omnia licentiam sibi assumpserunt, me quid sit de re, quid veritas ferat Catholica, sine conuitiis, vt suus detur veritati locus, & rem vt res est, placidè proponere. Et id quidem eò agetur à me libentius, quòd summi planè ponderis rem hanc asserat Ianssenius. Dicit enim, & non abs re, *Non esse disceptationem de lanâ caprinâ, aut de exigua re, sed pertinere ad ipsa ..... Christiane discipline principia.* Ita est, ita sentio. Nemo igitur Catholicus id ægrè ferre poterit, qui verè & non nomine tenus est Catholicus, Christianæ disciplinæ principia & fundamenta ab homine orthodoxo propugnari, dum aut luxantur aut conuelluntur. Quis id agit inquis? Clarè respondeo. A Lutero conuelluntur aperto Marte, impetuntur ariete: sed tectè & quasi per cuniculos suffodiuntur

Ians. to 3.
l. 5. c. 33.

fodiuntur & luxantur à Doctore quodam Neoterico. Utrumque ostendo.

2. Atque vt ordine & clarè tota decurrat disceptatio, quæstionis status exponendus est breuiter. Satis id quidem notum est, quod cum teneris annis ex institutione majorum hausimus, duo esse quæ animum à peccato committendo retrahant, & quæ ad commissi pœnitentiam feriam, peccatorem sceleris conscium reducant. Motiua Pœnitentiæ hæc vocant Theologi. Et primum quidem, quodque Tractatu præcedenti exposuimus, ex mero sinceroque Amore Dei ducit exordium; talis nimirum quòd sit Deus, qui ob infinitam bonitatem ipsi congenitam, aut potius, vt Theologicè loquar, identificatam, omni etiã amore sit dignissimus; & cuius sanctissimam voluntatem omnes omnino, quotquot in orbe sunt, aut futuræ sunt creaturæ, jure meritissimo exequantur. Atque hinc oritur *Filialis ille timor*, Patrique amantissimo debita reuerentia, quâ homo ab offendendo tam bono Deo retrahitur. Et si peccasse contingat; ex eâdem radice oritur Dolor animi: qui quia ex tam nobili stirpe, Amore scilicet Dei dilecti super omnia, enascitur, virtutem radicis secum trahit, estque in suo genere omnino perfectus. Timor hic, filialis inquam, is est ad quem optandum esset vnumquemque contendere, & ex eo quæcumque Deo exhibet virtutum exercitia depromere. Verissimum id est omnino, neque id quod nemo negat, tories ab aduersariis erat inculcandum. Istud autem hîc non agimus quid sit melius, nec quid sit optimum, sed quid sit licitum, quid sit bonum.

Quid sit timor filialis & quæ eius effecta.

3. Cùm itaque ad tantum perfectionis gradum non cuiuis, neque etiam cui aliquando datur hæc gratia, tamen semper & quouis tempore derur ascendere; secundus est Dei Timor, quem Theologi cum SS. Patribus *seruilem* vocant. Is autem dicitur, cùm homo non ex amore beneuolo quo Deum amat (fieri enim potest, atque etiam fit, vt Diuinæ bonitatis nequidem meminerit) sed ex mero diuinæ iustitiæ, & suppliciorum justè infligendorum metu, ab offendendo tanto Numine retrahitur; sic vt dicat nolle peccare se, quòd supplicia justè intentata, & ex merito irroganda exhorrescat. Cùm verò fortè per imbecillitatem & perversitatem animi commissum est scelus, tum verò facti pœnitet, quòd suppliciorum reus sit quæ tam justè ex æquo sceleribus sunt commensurata & constituta, eaque meritò sibi irroganda,

Quid sit timor seruilis.

*Qua ratio-
ne Attritio
dicatur esse
imperfecta,
qua ex ti-
more serui-
li oritur :
& perfecta
dicatur
Contritio
qua ex ti-
more filiali
gignitur.*

da, merito etiam timeat. Ex hoc timore seruili enata pœnitentia, Attritio dicitur : imperfecta sine dubio, vti docet Tridentinum, vbi contra ex timore filiali Contritio perfecta existit. Non tamen idcirco perfecta est, quasi actus sit tam nobilis & numeris omnibus absolutus, vt perfectio nulla ei possit adici; datur enim Contritionis actus alter altero perfectior : sed quod motiuum habeat nobilissimum, ipsam scilicet bonitatem Dei. Perfectus itaque dicitur ratione motiui perfectissimi, licet absolutissimus non sit semper in ratione actûs. Sic & timor seruilis, Attritio dicitur imperfecta, non quod actui quidquam desit, sed motiuo; quod procul dubio Amor filialis habet perfectius. Iuuerit id cursim obseruasse, quod sequenti Tractatu dicendum est vberius.

*Status qua-
tionis.*

Quæritur nunc de Attritione, quæ ex seruili timore nascitur; seu de dolore animi, de odio & detestatione peccati, de proposito non peccandi de cætero (hæc enim ad Pœnitentiam requirit Tridentinum) dum hæc ex inferni horrore, suppliciorumue aliàs sed iustè intentatorum metu oriuntur, dicendum quid sit.

4.

Tract. 14.
n. 48.

§. II.

*Lutheri sententia de Attritione proponitur. Refutatur ex
Scripturâ & S. Augustino: Hæresis damnatur à Conci-
lio Tridentino.*

*Lutherus
docet om-
nem Attritio-
nem esse
malam.*

ET quidem Lutherus rem omnem breuibus conficit & absoluit: asserit enim Attritionem omnem malam esse, omnemque eius usum peruersum, quique merito condemnetur. Hæc eius verba. *Contritio (sic enim cepit vocari vera pœnitentia interior) duplici viâ paratur. Primò per discussionem, collectionem, detestationem peccatorum; quâ quis, vt dicunt, recogitat annos suos in amaritudine anime sue, ponderando peccatorum grauitatem, damnum, feditatem, multitudinem; deinde amissionem eterne Beatitudinis, ac eterne damnationis acquisitionem, & alia quæ possunt tristitiam & dolorem excitare, spe satisfaciendi per opera bona. Ita est Lutere: hæc vera est attritio, seu contritio imperfecta. Quid autem de hâc sentis tu? Jam id edisseret.*

5.

Luther. in
assert. cõ-
tra Bullam.
Leonis X. af-
fert. 4. &
6. Tom. I.
firm. 2. de
Pœnit.

Hæc